

Conclusions de la jornada

Voldria llançar algunes idees, tres en concret, sobre el moment en què ens trobem i sobre les perspectives de futur.

La primera qüestió és que volem que la iniciativa legislativa popular sigui una eina útil i viva de participació. És a dir, no es tractava de tenir una ILP per deixar-la desada a l'armari o simplement tenir una ILP perquè tots els països o totes les regions autònomes en tenguin una i perquè és una qüestió políticament correcta que té un valor simbòlic determinat. No.

Si hi és, és per fer-la servir i perquè sigui un instrument útil i eficaç. És important que es reconegui el dret a la participació en l'àmbit legislatiu, que es proclamï al nostre ordenament jurídic, però resulta absolutament imprescindible que hi hagi mecanismes precisament que permetin exercir aquest dret amb facilitat, de manera pràctica i útil. Que no sigui una carrera d'obstacles per evitar que al final arribi a bon port i que, fins i tot en el tràmit final de la versió legislativa, pugui ser pervertida.

Hem volgut superar aquests obstacles i, en definitiva, la reforma aprovada el 2006 i la *Guia d'ús* que us hem presentat tenen aquest gran objectiu: facilitar l'exercici d'aquest dret.

El contingut substantiu de la Llei ja ha estat esmentat abans, però val la pena recordar que, per facilitar-ne més l'ús, s'ha reduït el nombre de signatures, es permet que tingui el suport dels més grans de setze anys i es redueix la complexitat de la tramitació. El tractament parlamentari de les iniciatives legislatives populars és el mateix que el de les iniciatives legislatives proposades per altres actors, com ara el Govern i els grups parlamentaris. D'aquesta manera, s'igualava la tramitació sense cap diferència respecte de qui sigui el promotor de la proposta.

Segona idea: la importància de la qualitat democràtica per al bon govern i la participació com una eina fonamental. Agradí o no, els partits ja no són l'únic instrument de participació, l'únic canal existent per canalitzar la participació ciutadana. Les eleccions cada cert temps no poden ser l'únic canal de la gent per incidir en política i en l'agenda legislativa.

A més a més, en una societat d'una gran diversitat i d'una gran complexitat com la que estem transitant, les maneres de fer política també han de canviar per tal de donar res-

Josep Vendrell

Secretari general del
Departament de Relacions
Institucionals i Participació

postes concretes i eficaces a aquesta nova societat. L'exercici del dret a la participació esdevé, en definitiva, un instrument per millorar la qualitat democràtica, el diàleg social i la implicació en l'acció de govern.

Això té sentit bàsicament per tres raons. Primerament, per millorar el consens al voltant, precisament, del Govern i el treball legislatiu. En segon lloc, per millorar les polítiques públiques. És a dir, per millorar allò que ja s'està fent, per assumir riquesa de matisos i de posicions diverses. I, en tercer lloc, per enfortir el capital social en el sentit de millorar la capacitat d'intervenció i el protagonisme de la ciutadania i els moviments socials.

Estem enfortint la societat i, a més a més, sense necessitat d'afeblir la política. Ben al contrari, les estem enfortint totes dues. En aquest sentit, durant aquesta legislatura i des de la Direcció General de Participació Ciutadana, s'ha iniciat tota una línia de treball que ja és innovadora *per se*. Que no existia abans i que es troba en molts pocs llocs.

Intenta incorporar la participació ciutadana com un tret normalitzat de l'acció de govern i de l'acció legislativa, com s'ha pogut veure en el mateix procés de l'Estatut, en l'elaboració de la ILP o, per exemple, en el Pla de recerca i innovació, en la Llei de serveis socials, en la Llei de la infància i, més recentment, en els plans de gestió de les conques fluvials, tal com ens marca la Directiva marc de l'aigua.

És a dir, tot un seguit d'iniciatives que han disposat o que volen disposar d'instruments de participació, perquè d'aquesta manera es millora la qualitat de les polítiques públiques i, també, es milloren els mateixos espais de relació Govern-societat, que n'hi ha molts, tot i que molt sovint són desconeguts, com ara la taula cívica de la ciutadania pel que fa a la immigració i els que s'estan implantant darrerament en els consells territorials de salut. És a dir, tot un seguit de polítiques molt noves, molt incipients, en el context de les quals cal emmarcar també la reforma que es va fer de la ILP.

Tercera qüestió: i ara què? Perquè, evidentment, la reforma que es va fer de la Llei ho tanca tot, no? Hi ha coses que difícilment tindran marxa enrere. Una és l'aplicació de la mateixa Llei. És a dir, l'elaboració de la normativa per desenvolupar aquest dret a l'àmbit local, en el qual ja s'està treballant. Ho determina la mateixa Llei i, per tant, aquest serà un tret, una qüestió, important durant la propera legislatura, i també situa un debat polític en el qual cal implicar tothom –moviments socials, forces polítiques, Govern–, per tal d'incorporar plenament la participació en l'activitat legislativa i en l'acció de govern d'una manera regulada i normalitzada. Cal, però, continuar cercant nous instruments i canals que ho permetin i ho facilitin.

Com s'ha dit, els governs, les institucions, han de perdre la por a la participació. M'agradaria retenir aquesta idea: perdre la por a la participació és incorporar aquesta participació de manera normalitzada en la producció legislativa i en l'acció de govern; per tant, dialogar, parlar, establir quins són els mecanismes pels quals s'ha de fer això. Cal recor-

dar que el mateix Estatut, a l'article 29, estableix que els ciutadans de Catalunya tenen dret a presentar iniciatives legislatives, a participar en l'elaboració de les lleis directament o mitjançant entitats. Els ciutadans tenen dret a promoure consultes populars. És a dir, quan comencem a desenvolupar l'Estatut un dels elements fonamentals i que de vegades passa desapercbut és que també cal fer-ho en el camp de la participació.

Finalment, torno al principi de la sessió. Per a aquest Departament, per al Govern de la Generalitat, la participació no pot ser un element complementari, simbòlic o decoratiu ubicat en el marc d'allò que és políticament correcte, o d'allò que marquen les modes polítiques. Aquesta no és la qüestió. El valor de la participació és per decidir, perquè la ciutadania pugui decidir i tenir més pes polític en la gestió dels afers públics. Per tant, és cert, com s'ha dit, que hem estat valents amb la reforma de la ILP, i ara hem de continuar essent valents i tossuts per promoure la participació ciutadana i per millorar la qualitat de la nostra democràcia.